

F.5.2. Ökoiskolákban tanuló diákok aránya

Örvendetes az a friss bejelentés, miszerint a kormány jelentős többletforrást határozott meg az oktatás számára.¹ Sokéves elmaradás bepótlása kezdődhet meg ezzel. Az oktatás olyan hosszú távú befektetés, amelyet nehéz piaci alapon kezelni. Az Eurostat adatai alapján az EU országaiban GDP-arányosan hazánknál kevesebbet csak Lettország és Szlovákia fordít oktatásra, ám ez utóbbinál a tendencia növekedést mutat.

Ugyanakkor az oktatási kiadások méretezése félrevezető lehet, hiszen a színvonal nem csupán forrás kérdése, de sokban múlik a felhasználás hatékonyságán is. A fenntartható fejlődés megvalósítása szempontjából különösen fontos, hogy az oktatáson belül mekkora szerep jut a tárgyi tudáson túlmutató környezeti/fenntarthatósági szemléletnek és készségeknek.

Az oktatásért és a környezetvédelemért felelős tárcák 2004-ben közösen létrehozták az „Ökoiskola” címet, amelyet 2005 óta minden évben pályázat útján nyerhetnek el a nevelési-oktatási intézmények. A program célja a környezeti nevelés színvonalának növelése annak érdekében, hogy megváltozzon a fiatalok környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos attitűdje.

A cím kiérdemlésének kritériuma, hogy az intézmény átgondoltan, rendszerszerűen és mindennapi gyakorlatában foglalkozzon a környezettudatossággal, a fenntarthatóságra neveléssel, a környezeti, illetve az egészségre neveléssel. Az ökoiskolák önkéntességükből adódóan is ideális módját jelentik annak, hogy a tanulók és a tanárok intézményre szabottan alakítsanak ki és valósítsanak meg fenntarthatósági programokat.

Magyarországon adottak a jogi keretei annak, hogy minden közoktatási intézmény önként végezzen fenntarthatóságra nevelő munkát. Az „Ökoiskola” kezdeményezés abban nyújt segítséget, hogy az elérhető hazai és nemzetközi tudást és gyakorlatot a vállalkozó szellemű intézmények megfelelően tudják alkalmazni.

Az iskola előtti és az alapfokú nevelésben nagy hangsúlyt kap a környezettudatos szemlélet formálása. Sajnos a középfokú oktatás nem folytatja kellő mértékben ezeket a tradíciókat. Így mire a felsőfokú tanulmányait megkezdik a diákok, bár az alapjaik megmaradnak, nagyon távol kerülhetnek a megfelelő szemlélettől.

Az ökoiskolákban tanuló diákok számát tekintve a kezdeti felívelő szakaszt romló tendencia követte. A 2016-ban tapasztalható újabb növekedés fontos fordulat lehet. Ugyanakkor támogatás és források híján újra hanyatlás várható.

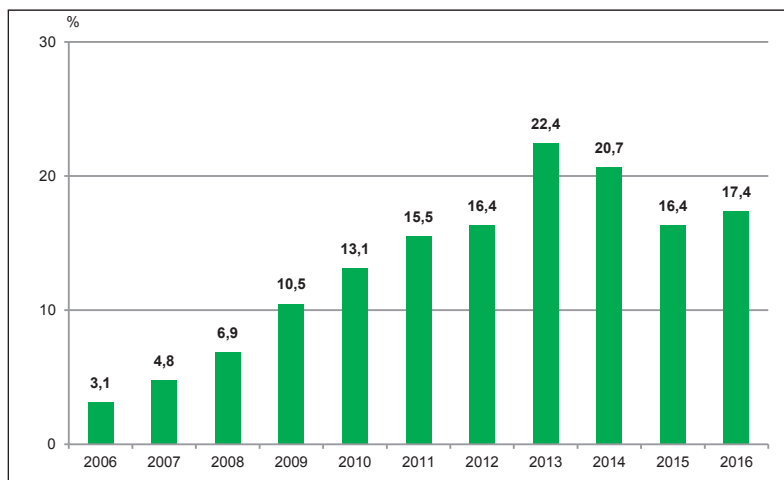
Ugyanakkor támogatás és források híján újra hanyatlás várható.

Az ökoiskolák tevékenységének a legfontosabb eleme nem is a tudásanyag átadása, hanem az, hogy a megfelelően rugalmas keretek teret engednek a kreatív ötleteknek. Így az egyes intézmények a maguk útját járva olyan készségeket adhatnak át a programban részt vevő diákoknak (de a tanároknak is), amelyek bizonyítottan a jövő munkavállalóinak alapképességei lesznek. A komplex látásmód és a probléma-központúság – éppen úgy, mint az empátia vagy a kooperáció – nélkülözhetetlenek, ugyanakkor a hagyományos alaptantervi körülmények között nem átadhatóak.

„A Zöld óvoda, Ökoiskola programok (OFI) SH/4/5 célja a gyerekek, diákok környezettudatosságának erősítése mellett a környezeti nevelési tevékenységek színvonalának növelése a köznevelési intézményrendszeren belül. Ennek érdekében országos környezeti nevelési forrásközpont-hálózat, valamint pedagógiai segédletek és továbbképzés jön létre a fenntarthatóság tanításához.”²

Nemzetközi szinten a legismertebb hasonló mozgalom az Eco-Schools kezdeményezés, amelyhez már 64 ország 49 000 iskolája csatlakozott. Sajnos magyarországi iskola még nem található közöttük. Itt is hasonló a szemlélet, mivel a siker érdekében elengedhetetlen a támogatás az iskola vezetősége részéről, valamint az aktív részvétel és elköteleződés mind az oktatók, mind pedig a tanulók részéről. Fontos elem még a diákok bevonása a döntéshozatalba. A program három szerkezeti elemből áll:

- hétlépéses keretrendszer (az irányítási rendszer mintájára),
- tematikus programok (a klímaváltozástól a víz),
- minősítés megszerzése – Zöld lobogó³.

Forrás: OFI

¹ www.parlament.hu/irom40/15381/15381.pdf

² <http://ofi.hu/informaciok-5>

³ www.ecoschools.global